
Alumna: Gisela Marcos

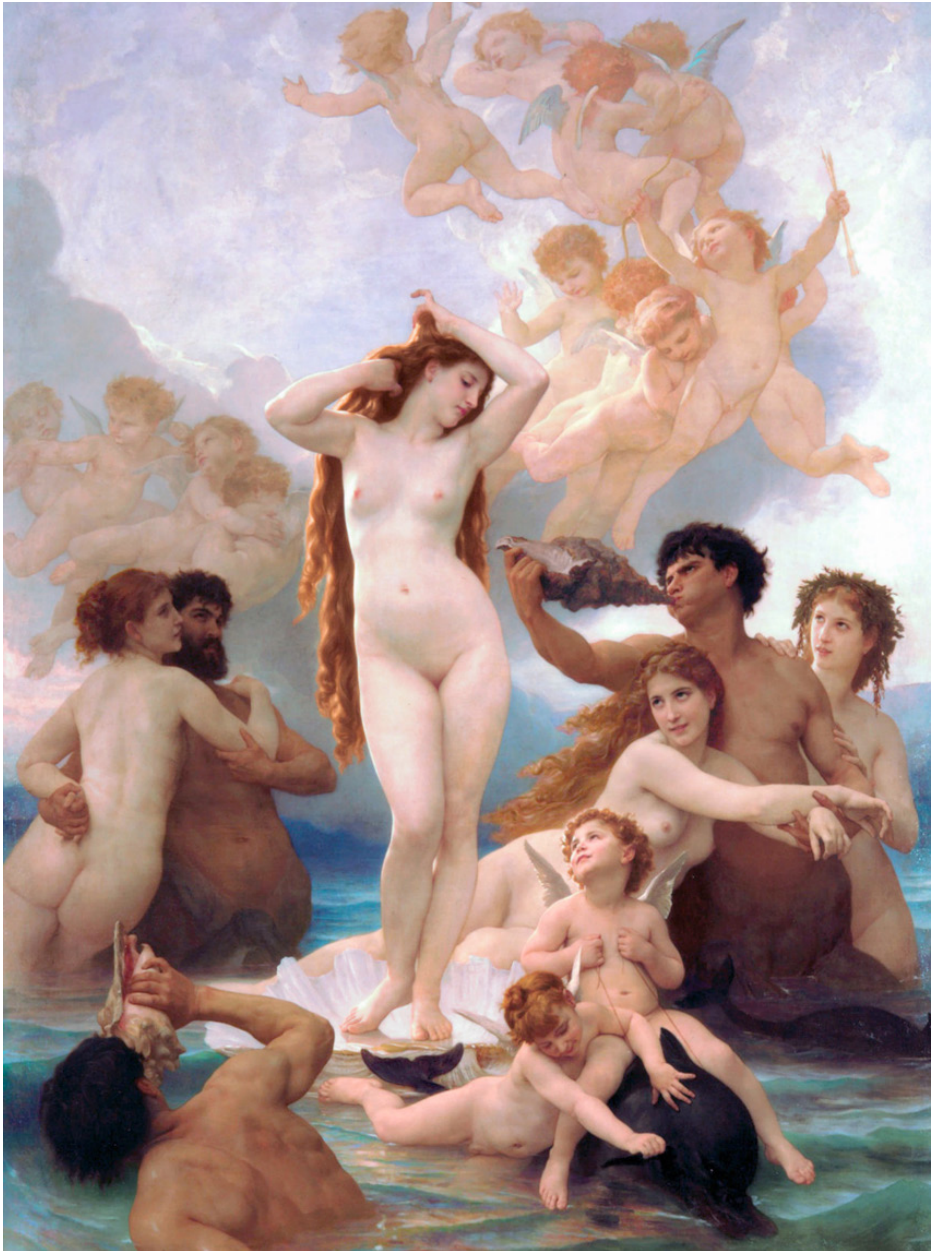
Tutora: Silvia Baquero

La dona a la mitologia grega

Presentació

«La dona ha de rebre menys aliments que els homes» (Aristòtil); «Avorreixo la dona sàvia. Que no visqui sobre el meu sostre aquella que sàpiga més que jo, més del que li convé a una dona» (Eurípides); «Un home és més valuós que mil dones a la vida» (Plató). Frases com aquestes han estat pronunciades des dels orígens de la història de la humanitat pels grans autors clàssics, frases on la dona és menyspreada, inferioritzada, rebutjada i desplaçada, com a mínim.

Aquest treball tracta de l'abús de poder i la superioritat de l'home sobre la dona a la mitologia grega. Té com a finalitat mostrar el masclisme i els seus derivats en els mites grecs, basats en deïtats femenines gregues, per mostrar el domini que exerceix l'home sobre la dona fent-la invisible, submissa i inferior. Aquest estudi porta a plantejar-se el gran abisme de desigualtat en què vivim i a replantejar-se l'estructura social que posseïm. Com a dona que soc, veure la gran diferència entre home i dona que existeix actualment m'ha portat a plasmar la imatge d'aquesta desigualtat per fer obrir els ulls a tots aquells qui llegeixin aquest treball. L'enfocament d'aquest tema en l'època clàssica s'ha fet amb el propòsit de buscar un origen en un dels pilars en què es fonamenta la cultura occidental. El meu objectiu ha estat trobar un perquè a l'existència d'aquesta misogínia, un motiu al sexisme que es pateix, una

raó a l'androcentrisme que ha perdurat al llarg dels anys, i arribar al desencadenant de tot plegat. Per aquest motiu m'he centrat a analitzar fins a quin punt existeix la influència de l'home sobre la dona en mites clàssics que han estat sempre vigents, que són coneguts i que han arribat fins avui dia.

Metodologia

Aquest treball s'ha portat a terme mitjançant l'estudi de mites grecs, fent un buidatge de cada mite seleccionat, que ha esdevingut la part pràctica del treball. S'han extret d'aquests mites tot un seguit de característiques com: l'autoritarisme de l'home sobre la dona, la figura de l'home salvador, quan l'home obté la victòria, la infidelitat de l'home, la violació, engany i persecució de la dona, entre molts altres aspectes que es presenten en els diversos mites. Posteriorment s'han classificat en unes taules i llavors s'han desenvolupat i se n'han extret unes conclusions. Tot i això, no només ens hem volgut quedar amb els resultats de l'anàlisi de mites en la vessant de la dona com a víctima, sinó que també s'ha volgut observar l'home com a víctima de la dona, per la qual cosa s'han realitzat taules inverses, revertint les característiques. No obstant això, en el marc teòric s'ha portat a terme tota una recerca per obtenir una bona base de coneixements i conceptes bàsics per a la comprensió del treball en general. Per realitzar tota la recerca s'han usat fonts d'internet i fonts bibliogràfiques. Per tant, s'ha estructurat de manera que s'inicia el treball amb el desenvolupament d'un marc teòric i global del tema, per contextualitzar el lector i endinsar-lo en la qüestió, per tal que més endavant pugui entendre el perquè de l'anàlisi i els resultats de tota la part pràctica.

Cos del treball

Com s'acaba d'esmentar, el treball consta de dues parts: la primera, el marc teòric, consta d'un primer contacte amb conceptes específics del món del masclisme i els seus derivats amb la finalitat de manejar el tema amb més coneixement, per situar-se després en les característiques basades en la imatge, el paper i els rols de la dona en la societat grega. A continuació s'exposa la influència de la mitologia en el món grec, es presenta la ideologia dels grans autors clàssics i les dones protagonistes dels mites en els quals s'ha basat aquest treball. Llavors segueix la segona part, basada totalment en l'anàlisi d'aquests mites, on es desenvolupen tots els trets masclistes, misògins, sexistes... que s'han extret de les taules de buidatge per tal de donar a conèixer com mostra la mitologia grega la dona i com presenta l'home. Finalment, les conclusions. Cal destacar que el treball també consta d'uns annexos en els quals s'hi troba informació afegida que m'ha semblat rellevant. Aquesta informació està relacionada amb els diferents tipus de masclisme, els rols de la dona i la

seva imatge. A més s'hi trobaran explicats tots els mites tractats en aquest treball i les taules emprades per realitzar l'anàlisi.

Conclusions

Un cop finalitzat el treball es va arribar a diverses conclusions: en primer lloc a l'evident suport dels mites al patriarcat. La mitologia grega expressa tot un seguit de característiques que elogien l'home i li atorguen uns drets i privilegis que no s'atribueixen a la dona per igual. Els mites creen una ideologia basada en la desigualtat; defensen aquesta infravaloració de la dona esdevenint models a seguir per la societat. En segon lloc, la imatge i el rol de la dona i de l'home. Es presenta un home que abusa de poder en tots els sentits i àmbits de la figura masculina. Aquest abús s'ha vist principalment en l'autoritarisme de l'home, on la seva influència en la dona ha fet mostrar la figura femenina com a incapaç de fer tot el que ell fa. Es presenta una dona submissa, sota el control i la imposició de l'home. En tercer lloc, dos elements destacables: un matriarcat i algunes figures feministes, que tot i ser minoria han aparegut com a indicis d'igualtat. També se n'ha extret l'existència del masclisme entre dones, que ha fet veure que no només els homes el propicien. El paral·lisme entre Pandora i Eva, com a primeres dones en la cultura grega i en la religió judeocristiana, respectivament, presentant-les com el mal i la desgràcia de tots els homes i com a culpables de tot allò dolent de l'existència, ha portat a la reflexió de l'existència d'una visió masclista en diverses creences a nivell mundial. Juntament amb els estereotips que també s'han extret de les figures femenines tractades al treball, podrien ser altres bons treballs a portar a terme que descobririen més veritats en tot aquest món de desigualtat entre home i dona. Finalment, la construcció d'una cultura, l'occidental: la mitologia grega tal i com s'ha descrit ha influït en la construcció de la societat en què vivim i en les ideologies cap a les quals hem evolucionat. Així doncs, amb un patriarcat com a sistema, el sexisme com a ideologia i la violència com a eina de submissió, els homes han marcat les vides, reals o de ficció, de les dones fins a dia d'avui.

Bibliografia i webgrafia

LLIBRES: Mercedes Madrid (1999). *La misoginia en Grecia*. Madrid, Cátedra.— Constantino Falcon Martinez & Emilio Fernandez-Galiano (2013). *Diccionario de mitología clásica*. Madrid, Alianza Editorial. WEBS: — (n.d) (2015, 25 junio). Ártemis. Recuperat 27 juny, 2019, de <<http://classicalaromana.blogspot.com/2015/06/artemis.html>> — (n.d) (s.f.). El mito de pandora. Recuperat 26 agost, 2019, de <http://sobreyendas-griegas.blogspot.com/2012/09/pandora-cuenta-la-mitologia-griega-en.html>> — (n.d) (2017, 12 junio). Las seductoras sirenas de la mitología griega: cómo los héroes resistían a la tentación de su canto arrebatador. Recuperat 7 octubre, 2019, de <<https://>

www.ancient-origins.es/noticias-general-mitos-leyendas-europa/las-seductoras-sirenas-la-mitolog%C3%AD-griega-c%C3%B3mo-los-h%C3%A9roes-resist%C3%AD-la-tentaci%C3%B3n-su-canto-arrebatador-004333> – (n.d) Recuperat 27 juny, 2019, de <<http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/v/violencia-masclista/tipus-de-violencia-masclista/>> – (n.d) Recuperat 3 agost 2019, de <<http://canalsalut.gencat.cat/ca/inici>> – (n.d) Recuperat 15 agost 2019, de <<http://www.mujiresenred.net/spip.php?article1600>> Absolut> – Grecia, A. G. (2018, 12 julio). La historia trágica de Apolo y Dafne. Recuperat 5 setembre, 2019, de <<https://www.absolutviajes.com/la-historia-tragica-de-apollo-y-dafne/>> 54> – Afrodita | Wiki Mitología | FANDOM powered by Wikia. (s.f.). Recuperat 3 agost, 2019, de <<https://mitologia.fandom.com/es/wiki/Afrodita>> – Afrodita, la diosa del amor. (2015, 16 octubre). Recuperat 9 octubre, 2019, de <<https://portalmi-tologia.com/afrodita-la-diosa-del-amor>> – Afrodita. (s.f.-a). Recuperat 27 juny, 2019, de <<https://www.elolimpo.com/personaje/afrodita>> – Afrodita. (s.f.-b). Recuperat 3 agost, 2019, de <http://www.xtec.cat/%7Esgiral/labyrinthus/deus/afrodita.htm>> – Anabella Squiripa (2016, 14 setiembre). El Juicio de Paris. Recuperat 9 octubre, 2019, de <https://sobreleyendas.com/2009/01/11/el-juicio-de-paris/>> – Alfeo y Aretusa - Cuéntame un mito. (s.f.). Recuperat 29 juny, 2019, de <<https://sites.google.com/site/mythologicaldream10/mitos-sobre-el-amor/alfeo-y-aretusa>> – Ardévol, Clara. Diccionario feminista. 2019, Recuperat 28 d'agost 2018, de <<https://www.vilaweb.cat/noticies/que-es-la-sororitat-un-diccionari-feminista/>> – Arpiás según la mitología griega: todo lo que debes saber. (2018, 30 abril). Recuperat 29 juny, 2019, de <<https://hablemosdemitologias.com/c-mitologia-griega/arpias/>> – Ártemis / Diana. (2016, 8 enero). Recuperat 9 octubre, 2019, de <<https://elsmitosdepiedra.wordpress.com/artemisa-diana-2/>> – Ártemis. (s.f.). Recuperat 27 juny, 2019, de <http://www.xtec.cat/%7Esgiral/labyrinthus/deus/artemis.htm>> 55> – Ártemis. (s.f.). Recuperat 27 juny, 2019, de <<https://www.elolimpo.com/personaje/artemis>> – Artemisa y Orión. (s.f.). Recuperat 27 juny, 2019, de <<http://mitologiayleyendas.blogspot.com/2011/11/artemisa-y-orion.html>> – Artemisa | Wiki Mitología | FANDOM powered by Wikia. (s.f.). Recuperat 27 juny octubre, 2019, de <<https://mitologia.fandom.com/es/wiki/Artemisa>> – Artemisa, la diosa virgen de la caza. (2015, 16 octubre). Recuperat 27 juny 2019, de <<https://portalmi-tologia.com/artemisa-la-diosa-virgen-de-la-caza>> – Atena. (s.f.). Recuperado 27 juny, 2019, de <<http://www.xtec.cat/%7Esgiral/labyrinthus/deus/athena.htm>> – Carmen A. Barenys, C. (2018, 30 abril). 3 Mitos de Afrodita | Historias curiosas de la diosa del amor griega. Recuperat 28 juny, 2019, de <<https://supercurioso.com/mitos-de-afrodita-diosa-del-amor-griega/>> – Carmen Márquez (2018, 12 diciembre). Orfeo y Eurídice en la mitología. Recuperat 4 setembre, 2019, de <<https://sobreleyendas.com/2007/07/02/el-mito-de-orfeo-y-euridice/>> – Concepto de mitología - Definición en DeConceptos.com. (s.f.). Recuperat 15 juny, 2019, de <<https://deconceptos.com/ciencias-sociales/mitologia>> – Cris, C. (s.f.). Nai-

xement d' Atenea. Recuperat 27 juny, 2019, de <<http://lombradunsomni.blogspot.com/2014/05/naixement-d-atenea.html>> – Definició d'androcentrisme, significat d'androcentrisme en català. (s.f.). Recuperat 9 octubre, 2019, de <<https://dilec.org/androcentrisme/56>> – Descubre todo sobre Helena, la hermosa hija de Zeus. (2018, 4 mayo). Recuperado 29 juny, 2019, de <<https://hablemosdemitologias.com/c-mitologia-griega/helena/>> – Diccionaris en català: diccionari català-castellà català-anglès català-francès sinònims. (s.f.). Recuperat 9 octubre, 2019, de <<https://diccionaris.cat/?diccionario=80>> – Dioses.info. (2018, 16 mayo). Diosa Hera - Atributos, mitología, fotos, hijos y más - Dioses.info. Recuperat 27 juny, 2019, de <<https://dioses.info/griegos/hera/directa.cat>> – Mitjà d'informació per la transformació social. (s.f.). Recuperat 20 agost, 2019, de <<https://directa.cat:443/>> – EcuRed. (s.f.-a). Artemisa (diosa) - EcuRed. Recuperat 27 juny, 2019, de <[https://www.ecured.cu/Artemisa_\(diosa\)](https://www.ecured.cu/Artemisa_(diosa))> – EcuRed. (s.f.-b). Afrodita - EcuRed. Recuperat 28 juny, 2019, de <<https://www.ecured.cu/Afrodita>> – EcuRed. (s.f.-c). Aretusa - EcuRed. Recuperat 30 juny, 2019, de <<https://www.ecured.cu/Aretusa>> – El mito de Pandora. (2019, 13 agosto). Recuperat 26 agost octubre, 2019, de <<https://mitosyleyendascr.com/mitologia-griega/el-mito-de-pandora/>> – Esperanza Varo (2019a, 25 abril). Prometeo, pandora y la esperanza. Recuperat 26 agost, 2019, de <<https://esperanzavaroblog.wordpress.com/2019/04/10/prometeo-pandora-y-la-esperanza/>> – Esperanza Varo (2019, 25 abril). Prometeo, pandora y la esperanza. Recuperat 26 agost, 2019, de <<https://esperanzavaroblog.wordpress.com/2019/04/10/prometeo-pandora-y-la-esperanza/>> – Gian Lorenzo Bernini (s.f.). Apolo y Dafne - Gian Lorenzo Bernini. Recuperat 2 setembre, 2019, de <<https://historia-arte.com/obras/apolo-y-dafne>> – Hatibi, Míriam. *El patriarcat és la forma d'opressió que subjuga el món sencer*. 2019, 4 juny). Recuperat de 28 agost 2019, de <<http://lab.cccb.org/ca/mona-eltahawy-el-patriarcat-es-la-forma-dopressio-que-subjuga-el-mon-sencer/>> – Helena. (2014, 15 octubre). Recuperat 29 juny, 2019, de <<https://mitosyleyendascr.com/mitologia-griega/helena/>> – Hera, la reina de los dioses. (2015, 16 octubre). Recuperat 26 juny, 2019, de <<https://portalmitologia.com/hera-la-reina-de-los-dioses>> – Historia de Helena de Troya: resumen. (2018, 13 diciembre). Recuperat 29 juny 2019, de <<https://www.unprofesor.com/ciencias-sociales/historia-de-helena-de-troya-resumen-3005.html>> – Galvez Bejarano, Isabel (2016, 16 julio). La leyenda de Medusa. Recuperat 23 juliol, 2019, de <<https://blocs.xtec.cat/mitosyfabulas/2016/07/16/la-leyenda-de-medusa/>> – Jorge (333) (2019, 8 agosto). ¿Quién Era La Diosa Artemisa? La Reina De Las Montañas, Los Bosques Y La Caza | Gran Hermandad Blanca. Recuperat 27 juny, 2019, de <<https://hermandadblanca.org/quien-la-diosa-artemisa-la-reina-las-montanas-los-bosques-la-caza/>> – La mitologia. (2016, 7 enero). Recuperat 15 agost, 2019, de <<https://elsmitesdepiedra.wordpress.com/mitologia/>> – Las Arpias de la mitología griega. (s.f.). Recuperat 7 octubre, 2019, de <<http://elespejogotico.blogspot>>.

com/2007/11/arpas-griegas.html> – Las diosas griegas más importantes - ¡Resumen para estudiar! (2018, 9 octubre). Recuperat 15 agost, 2019, de <<https://www.unprofesor.com/ciencias-sociales/las-diosas-griegas-mas-importantes-1433.html>> – Liliana Pégolo (1970, 1 enero). Del mito de las amazonas a las mujeres santas | Pégolo | Actas y comunicaciones del Instituto de Historia Antigua y María Santiago, M. s. (2013, 28 marzo). Mitología griega: Helena de Troya - Red Historia. Recuperat 29 juny, 2019, de <<https://redhistoria.com/mitologia-griega-helena-de-troya/>> – María Santiago (2013, 28 marzo). Mitología Griega: Apolo y Dafne - Red Historia. Recuperat 2 setembre, 2019, de <<https://redhistoria.com/mitologia-griega-apollo-y-dafne/>> – María Santiago (2013, 28 marzo). Mitología griega: las sirenas y Ulises - Red Historia. Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://redhistoria.com/mitologia-griega-las-sirenas-y-ulises/>> – Medieval. Recuperat 22 agost, 2019, de <<http://revistascientificas.filo.uba.ar/index.php/AcHAM/article/view/2687>> – Mitología para niños: Apolo y Dafne, una historia de amor imposible (2017, 29 septiembre). Recuperat 2 setembre, 2019, de <<https://rz100arte.com/mitologia-para-ninos-apollo-y-dafne-una-historia-de-amor-imposible/>> – Mitología. (2018a, 10 noviembre). Pandora | Mitos y Relatos. Recuperat 26 agost, 2019, de <<https://mitosyrelatos.com/europa/mitologia-griega-romana/pandora/>> – Mitología. (2018b, 10 noviembre). Las Ninfas | Mitos y Relatos. Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://mitosyrelatos.com/europa/mitologia-griega-romana/las-ninfas/>> – Mitología. (2018c, 10 noviembre). Tetis | Mitos y Relatos. Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://mitosyrelatos.com/europa/mitologia-griega-romana/tetis/>> – Mitología. (2018d, 10 noviembre). Las Harpías | Mitos y Relatos. Recuperat 7 octubre, 2019, de <<https://mitosyrelatos.com/europa/mitologia-griega-romana/las-harpias/>> – Museo Nacional del Prado. (s.f.). Recuperat 23 agost, 2019, de <<https://www.museodelprado.es>> – National Geographic. (2012, 1 septiembre). Helena de Troya: la hija más hermosa de Zeus. Recuperat 29 juny 9, 2019, de <https://www.nationalgeographic.com.es/historia/grandes-reportajes/helena-de-troya-la-hija-mas-hermosa-de-zeus_6684> – Nora Prado (2017, 21 diciembre). ATENA, DEESSA DE L'OLIMP. Recuperat 26 juliol, 2019, de <<http://classicsalaromana.blogspot.com/2017/12/atena-deessa-de-lolimp.html>> – Persefone. (s.f.). Recuperat 23 juliol, 2019, de <<http://www.xtec.cat/%7Esgiralt/labyrinthus/hades/persefon.htm>> – Persefone | Wiki Mitología | FANDOM powered by Wikia. (s.f.). Recuperat 23 juliol, 2019, de <<https://mitologia.fandom.com/es/wiki/Pers%C3%A9fone>> – Pintura y Artistas - Blog de Cristina Alejos para hablar de pintura y arte. (s.f.). Recuperat 23 agost, 2019, de <<https://www.pinturayartistas.com/>> – Redacción (2018a, 27 mayo). Artemisa, diosa de la caza - Dioses Olímpicos - Mitología.info. Recuperat 27 juny, 2019, de <<https://www.mitologia.info/artemisa-la-diosa-la-caza/>> – Redacción. (2018b, 27 mayo). Hera, la Reina de los Dioses Griegos - Dioses Olímpicos - Mitología.info. Recuperat 26 juny, 2019, de <<https://www.mitologia.info/hera-la-reina-los-dioses-grie>

gos/> – Redacción. (2018c, 27 mayo). Ninfas - Mitología Griega - Mitologia.info. Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://www.mitologia.info/ninfas/>> – Redacción. (2018d, 27 mayo). El mito de Medusa - Mitología Griega - Mitologia.info. Recuperat 27 juliol, 2019, de <<https://www.mitologia.info/el-mito-de-medusa/>> – Stepanie Miller (2019a, 27 enero). Ninfas De La Mitología Griega | Seres Mitologicos Griegos. Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://mitologia.guru/seres-mitologicos/ninfas-de-la-mitologia-griega/>> – Stepanie Miller (2019b, 24 enero). Las Sirenas De La Mitología Griega | Seres Mitologicos Griegos. Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://mitologia.guru/seres-mitologicos/sirenas-de-la-mitologia-griega/>> – Significado de Mitología. (2018, 10 diciembre). Recuperat 2 juny, 2019, de <<https://www.significados.com/mitologia/>> – Sirena | Wiki Mitología | FANDOM powered by Wikia. (s.f.). Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://mitologia.fandom.com/es/wiki/Sirena>> – Tendenzias Media SL (2019, 30 septiembre). Nombres de Diosas Griegas y Romanas. Recuperat 2 juny, 2019, de <<https://sobrehistoria.com/nombres-de-diosas-griegas-y-romanas/>> – The Birth of Pandora | Art UK. (s.f.). Recuperat 26 agost, 2019, de <<https://www.artuk.org/discover/artworks/the-birth-of-pandora-204422>> – Wind. (s.f.) Seres Mitológicos y Fantásticos. Recuperat 2 juny, 2019, de <<https://www.seresmitologicos.net/>> – Wind. (2018, 7 julio). Ninfa - Seres Mitológicos y Fantásticos. Recuperat 8 octubre, 2019, de <<https://www.seresmitologicos.net/terrestres/ninfa/>> – Wind. (2018, 1 julio). Gorgonas - Seres Mitológicos y Fantásticos. Recuperat 7 octubre, 2019, de <<https://www.seresmitologicos.net/terrestres/gorgonas/>>
